అడివి మనిషి

రోడ్డుకు కుడిప్రక్కన నేరేడు చెట్టుకింద అంతా కలిసి పదిమందున్నారు. చెట్టుకింద తాటికమ్మల చిన్న గుడిసె. గోడలైతే లేవు... లోపల కట్టెల పొయ్యి, పొయ్యాదుతూ గడ్డపు సాయెబు, నాలుగైదు గాజు గ్లాసులు... ఓ మంచినీల్ల కుండ, పక్కన గిలేటు గ్లాసు, పొయ్యిమీద గిలేటు పాత్రలో వానకాలపు వాగునీల్ల రంగులో ఉన్న చాయ్ మరుగుతోంది; బుగ్గలుబ్బించి ఊదుతూ సాయెబు మాటిమాటికి పొయ్యి చిదగ బొడుస్తున్నాడు... బూడిద నెరుసులు గడ్డం నిండా! ఆ మాటకొస్తే, పొయ్యిమీది గిన్నెలో, గుడిసంతా పడుతున్నాయి. గుడిసె ముందు నులక తెగిపోయిన గడంచలో ఓ వ్యక్తి ముఖం మాడ్చుకొని కూర్చున్నాడు... పిడికిలి మడచి బీడిమీద బీడి తాగుతున్నాడు... సాయెబు వేపు తొంగిచూస్తూ మాటిమాటికి 'చాయ్' అని అరుస్తున్నాడు.

సాయెబు పిట్టలా నోరుతెరచి 'వచ్చే....వచ్చే'నంటున్నాడు. అప్పటికి నాలుగు మార్లు వాళ్లిద్దరు ఆ మాటలే అన్నారు. ఇంకా 'చా' అయితే రాలేదు....

ఇంతలో బాగా పొట్టిగా ఉన్న మనిషి గడంచలో కూర్చున్నతని ముందటికొచ్చి నిల్చున్నాడు...

"దండాల్ బాంచెన్...... ఎటో పోతండ్లు పటేలా?"

గడంచలోని పటేల్ గడంచ కిర్రుమనంగా కదిలి దండంబెట్టిన వ్యక్తిని ఎగాదిగా చూసిండు.... దండంబెట్టిన వ్యక్తి చాలా కురుచగా ఉన్నాడు. వయసెంతో చెప్పడం కష్టం... నెత్తికి పాతపంచె రుమాలు. ముఖంలో ఎన్నెన్నో ముడుతలు. పాచిపండ్లు. కొంచెం పెరిగిన గడ్డం. గడ్డంలో అక్కడక్కడ నరిసిన వెంట్రుకలు. కళ్లు పూరేడు పిట్ట కళ్లలా చిన్నగా ఉన్నా చాలా తేజ్‌గా ఉన్నాయి... గుట్ట బనీను తొడుక్కున్నాడు... కావిరంగు దొడ్డుదోతి చిన్నచిన్న చిరుగులు కనిపించకుండా జాగ్రత్తగా కట్టుకున్నాడు... కాళ్లు కొంచెం పక్కలకు వంగి పోయున్నాయి....

మడిమెలు బాగా పగిలి చాలా రోజులనుండి 'గుర్రంమూతి' రోగంతో బాధ పడుతున్నట్టుంది.... కాళ్లకు ఉంగుటాల వంతుకు జనుపతాళ్లు కట్టుకున్న చెప్పులు.... కాళ్లమీద చాలా దుమ్ము పేరుకపోయి అతను చాలా దూరం నుండి నడిచి వచ్చినట్టుగా వున్నది... పేరు వీరయ్య.

గడంచలోని వ్యక్తి ముడుచుకున్న ముఖాన్ని సాయెబు వేపు తిప్పి ఎదుటి వ్యక్తిని ఖాతర్ చెయ్యకుండా మరోమారు 'చాయ్' అన్నాడు.... ఇతడు నారాయణ.

"వచ్చే..... వచ్చే....." మళ్లీ అదేమాట.....

వీరయ్య చాలా దూరం నుండి నడచి రావడంతోటి కాళ్లు పీకుతున్నాయేమో దుమ్ములో కూలబడి పోయిండు. వీరయ్య నారాయణ నిర్లక్ష్యాన్ని గమనించనే లేదు.

"మోటరెప్పుడత్తది బాంచెన్.....?"

సాయెబు గాజు గ్లాస్‌లో చాయ్ తెచ్చి నారాయణకిచ్చాడు. నారాయణ ఊదుకుంటూ తాగేసరికి ముఖం కొంచెం వికసించింది....

"బస్సెప్పుడత్తది బాంచెన్....?"

"పరమాత్ముని కెరుక... సవారాజ్జెమవ్వ- ఎవ్వన్ని ఏమనేటట్టున్నది? ఆనిట్టమచ్చి నప్పుడు ఆడు బస్సు తోలుకత్తడు...."

"తమరెక్కడిదాకా పోతండ్లు బాంచెన్....?"

"అల్లుకు బోతంటె పిల్లి ఎదరయినట్టు- ఏడికి బోతేందిరా?" నారాయణ కసురుకున్నాడు...

"నేను తాలుకాకు బోతున్న బాంచెన్.... పుట్టి బుద్దెరిగిన కాన్నుంచి బస్సెక్కలే బాంచెన్...."

"ఓరి నీయక్క! ఏ జంగల్ల బుట్టినవ్‌రా?"

వీరయ్య కొంచెం ముంగటికి జరిగిండు...

"అడవి మనుషులం బాంచెన్. ఎద్దుముడ్డి బొడుసుక బతికెటోల్లం! నాగలి ఎలుగు నడుత్తందో సలుగు నడుత్తందో ఎరికే బాంచెన్.... గీబస్సుల సంగతి మాకేమెరుక బాంచెన్...?"

"సరెగని ఎటో సానాదూరమే పోతున్నట్టున్నది....?"

నారాయణకు బస్సచ్చేదాక వీరయ్యతో బాతాఖానీ కొట్టబుద్ధయింది.

వీరయ్య రొండికున్న పొగాకు తీసి కొంచెం తుంచుకొని దవడ కేసుకున్నాడు...

"ఏం జెప్పాలె బాంచెన్...?" చెప్పాలావద్దా అని కాసేపు విచారం చేశాడు వీరయ్య.

"జంగల్ల మనుషులకు అయి మూలలేమెరుక బాంచెన్... పచ్చులసొంటోల్లం- పసురాలసొంటోల్లం సెట్ల సంగతెరికే, సేమసంగతెరికే కని మనుషుల సంగతే ఎరికైతలేదు బాంచెన్... నేను ఎడ్ల గాయంగ మా నాయిన్న కాలం జేసిండు బాంచెన్... గప్పుడుమాకు గుట్టకింద రెండుకురాలనర సెలుకుండే బాంచెన్... ఎప్పుడైన గసెలకల నువ్వులు, ఆయిందాలు తప్ప ఇంకేం బండలే బాంచెన్...బూమున్న మారాజుల దగ్గర మా నాయిన్న పాలుకు (కౌలుకు) బూమి దున్ని మమ్ముల సాదుకొచ్చిండు బాంచెన్... అయ్యవ్వకు నేనొక్కన్నే కొడుకును బాంచెన్... మా తాతకు మా నాయిన ఒక్కడే కొడుకు బాంచెన్ – మా అయ్య జచ్చినంక మా అవ్వ బొచ్చెకుగట్టుకొని నన్ను సాదుకొచ్చింది బాంచెన్... గది రాచ్చాసి బాంచెన్.... ఉపాసముప్పుడుండి కాకుల గద్దల గొట్టి గ సెలుక దక్కిచ్చింది బాంచెన్! మా అవ్వ నేను మన్నుబుక్కి మన్నేర్రి- గ సెలుకల రాళ్లు రప్పలేరినం బాంచెన్! మొట్లు మోరల్లు తవ్వేసినం... గెట్లు బలిపిచ్చినం... నా పెండ్లయినేడు తెల్జొన్న బోత్తె- ఓ నీ! బాంచెనాతె సెప్పవశం గాదు. కదుముంతలంత కంకులు

బెట్టినయ్ బాంచెన్... 'బిడ్డా! బూదేవర మనలనెత్తుకున్నద'ని మా యవ్వ నన్ను అలాయి బలాయి దీసుకున్నది. ఊరును మరిసి మా అవ్వ, నా పెండ్లాం, నేను సేండ్లనే ఉండి పోయినం బాంచెన్.... పిట్ట ముట్టకుంట, ఏదు గొట్టకుంట, అడివి పంది ఆసన బట్టకుంట కాపాడుకచ్చినం బాంచెన్....

అయితే ఆఖరుకేమయింది?.... ఎనిమిది దినాలు అంచిన నడుమెత్తకుంట జొన్న కోతలు గోత్తే సేను కడుపునంబలి బొయ్య దంగలేదుండ్లి... మెదమీద మెద, దీని కందులుగాల గూళ్లేత్తే పద్నాల్గు గూళ్లు గుడిమెట్టు తీర్గ.... మా యవ్వ పిచ్చిదైపోయి గూళ్లసుట్టు ఆసుబోసినట్టు తిరిగింది".... వీరయ్య గొంతు ఎందుకనో కొంచెం జీరగా విన్పించింది....

"గూళ్లేసిన రెండోనాదు ఆడచ్చిందు బాంచెన్- ఆని కండ్లు దిరిగిపోయినాయ్. నా సేను బందుకు ఆని సేను పదిహేను ఎకరాలు ఉన్నది బాంచెన్! గదంత గొడితె పది గూళ్లు బల్లే బాంచెన్...! ఆని కండ్లు సెదిరి బరాంచలే బాంచెన్... మొఖం మాడ్చుకొని ఇంటికి బోయిందు బాంచెన్... పోయినంక ఆని ఆరు బండ్లు, పదిమంది పాలేరోల్లు, ఆడు, ఊళ్లె పెద్ద మనుషులచ్చిండ్లు బాంచెన్.... గందట్ల పట్వారి సుత అచ్చిందు బాంచెన్.... మిలమిల సూదంగ సొప్ప బండ్లల్ల మెలుక్కున్నరు బాంచెన్... మాయవ్వ బండ్ల ముంగటికురికింది బాంచెన్! కనాలూడబీకింది బాంచెన్... దాన్ని, నన్ను, నా పెండ్లాన్ని మంచె గుంజలకుగట్టి నా సేండ్ల సొప్పమెలుక్క పోయిందు బాంచెన్...."

"చ్చొ...చ్చొ" నారాయణ చప్పరించాడు....

"ఆఖరుకు ఊళ్లెకచ్చి ఆరంబడి జేత్తే తేలిందేందనుకున్నరు? గబూమి వాని నంబర్లున్నదట. మా అయ్యను ఉత్తగనే దున్నుకొమ్మన్నదట... సరే ఎంటికలున్న కొప్పు ఎటు ముడిసినా సక్కంగనే ఉంటది! కోప్పడకుండ్లి బాంచెన్.... ఊరోల్లంత ఉన్నోని పట్టు దాసరోదు తాళ్లపట్టయ్యింది... మా అవ్వ మల్ల కోలుకోలే. మట్టి పెళ్లలు కొంగులేసుకొని తిరిగేది. అది పిచ్చిదైపోయింది బాంచెన్... సేను పోయినంక నా అనువం గిట్లనే ఉన్నదనుకొని కయికిలో కూలో సేసుక బతికిన బాంచెన్.... నా పెండ్లాం నేను సెరో కయికిలి సేసుకొని కదుపుకు దినంగ యాభై రూపాయలు దాసినం బాంచెన్...

ఎప్పటిమాట? మా రామకిట్టు కడుపుల బడ్డప్పటిమాట- యాభై రూపాయలు కొంటబోయి పట్వారి సేతుల బోసిన బాంచెన్... పట్వారి ఏక్యాలిల్లున్నడో నెమలి సెట్టు గుడ్డం సూపెట్టిందు బాంచెన్.... ఏంజెప్పాలే బాంచెన్....? గ గుడ్డంల అడవి పందులు పిల్లలు జేసినయ్ బాంచెన్- గుడ్డం నిండా ఊదుగుకంప, పరికి కంప, బలుసుకంప, కాలుబెట్ట సందులేకుంటుండె బాంచెన్.... గది కడుపుతో నున్నదని సుత సూడకుంట నా పెండ్లాం నేను నీల్లు నిప్పులుదాగి సేను సాపుజేసినం బాంచెన్... గుండ్లుతవ్వి పారేసిన..."

"సరె! సరె! మల్ల సెలుక జేసుకున్నవ్... పంట బాగా పండుతుందా?" నారాయణకు మరింక వినబుద్ధి కావడం లేదు....

"మా రామకిట్టు సచ్చినేడు బాంచెన్... సేను...."

"సేను మా బాగున్నదంటవ్...."

"సరే బాంచెన్ గిదంతెందుకు గ సేను సాపుకర్సులకు, నా పెండ్లాం రోగంల బడ్తితె ఇచ్చిన పైకానికి షావుకారి గుంజుకున్నడు బాంచెన్...."

"అయ్యయ్యో..." నారాయణ కంఠంలో కొంచెం ఎగతాళి....

"అయ్యా! సేండ్లో సేండ్లని భూమో భూమని అంగలార్సిన, పుట్టిన నలుగురు పోరగండ్ల తీర్గనే రేవుకు దెచ్చుకున్న. సేండ్లబోయిన యనుకున్న సరే కట్టంల బుట్టి కట్టంల బతికెటోల్లం గియ్యన్నిబోతె జనుకలే... ఆఖరుకు మా మల్లి సచ్చిన్నాడు సుత నేను జనుకలే... కని బాంచెన్...." వీరయ్య కంఠం పూడుకుపోయింది....

"నీ బాంచెన్... నా కట్టం సుకం జెప్పుకుంటున్న మన్నించుండ్లి. సావంగా మిగిలినోడు మా సారయ్య. ఆనికింకా మీసం కట్టే సరింగ మొలువలే బాంచెన్... బూములు సాపు జేసుకున్న-పెండ్లాం బోయినప్పుడు దానికి ఆకు సింపేసిండ్లనుకున్న... నా అదురుట్టం గిట్లనే ఉన్నదని కింది పెదవు మీనెత్తకుంట- కడుపుల దుఃఖాన్ని కడుపుల్నే ఉంచుకున్న... నేను పుట్టి బుద్ధెరిగిన కాన్నుంచి అసినిత్తని ఎవల్ని మాటనెరుగలే. నేను లంగను గాదు, లఫంగను గాదు, దొంగను గాదు. మా కొడుకు సారయ్య ఎడ్లు, బూమి తప్ప మనుషుల మర్మం ఎరికలేనోడు. కడుపు కాలినోల్లు, బాంచెగాళ్లు సంగాలు బెట్టిండ్లు.... అద్దు బిడ్డా! నువ్వెటుబోకు నీకు ఎనుకా ముందు ఏమెర్కలేదని ఎటుబోకుంట సూసుకుంటచ్చిన.... సంగాలచ్చినంక మా వూళ్లె పెద్దోల్ల నడుములు నక్కుల కిరిగినయ్... గ కొట్లాటల తమరికేం జెప్పాలె బాంచెన్...? ఊళ్లె నుంచి పెద్దోల్లు ఎల్లిపోయి ఎములోల్ల దోలిచ్చిండ్లు. ఆళ్లచ్చి ఎర్రిలేసిన కుక్కలోలె కనిపిచ్చినోల్ల కరిసిండ్లు బాంచెన్.... గుడిసెలు కూలగొట్టిండ్లు. కుండలు పలుగ్గొట్టిండ్లు. కోడిపిల్లల పట్టుకపోయిండ్లు- పడుసు ఆడి పోరగండ్ల పట్టుకపోయిండ్లు- మొగ పోరగండ్ల పట్టుకపోయిండ్లు బాంచెన్.... మా సారయ్యను సుత పట్టుకపోయిండ్లు బాంచెన్.... గిప్పుడు రెక్కలు దెగిన పచ్చితీర్గ ఒంటిగాన్నుయిపోయిన బాంచెన్.... జంగల్ల బతికినోన్ని తాలూకాకు బోయి ఏదన్న సేయాలని పోతన్న బాంచెన్..." వీరయ్య పీక్కుపోయిన చెంపల మీదిగుండా రెండు కన్నీటిబొట్లు.

నారాయణ ఎందుకనో మళ్లీ ముఖం మాడ్చుకున్నాడు.... సాయెబు గుడిసె లోపల ఏదో కూనిరాగం తీస్తున్నాడు.... ఆ పాట విన్న తరువాత నారాయణ ముఖం ఇంకింత ముడుచుకపోయింది.

వీరయ్య లేచి రోడ్డుమీద కొంత దూరం తూర్పుగా నడచి నేరేడు చెట్టు నీడపడని చోటనుండి ఎడం చెయ్యి నుదురుకడ్డం బెట్టుకొని సూర్యున్ని చూశాడు.... ఏదో గొణుగుతూ మళ్లీ వెనక్కి వచ్చాడు.... నేరేడు చెట్టు మొదట్లో కునికిపాట్లు పడుతున్న ముసలమ్మ దగ్గర కూర్చున్నాడు.

ముసలమ్మకు కొంచెం దూరంలో ముసలమ్మ మనుమడు, అతని భార్య ఏదో చెప్పుకొని నవ్వుతున్నారు....

"ఏ వూరు బోతున్నవే ముసలవ్వ....?"

ముసలమ్మ కళ్లు తెరచి వీరయ్యను చూసింది. రవికలోనుండి నశ్యం డబ్బాతీసి నశ్యం ఎగబీల్చింది. దాని ముక్కుకు నశ్యం రెండు వేపులా అంటి ఉన్నది...

"నా మనుమడు తీసుకపోతండు బిడ్డా! ఆడు దచ్చన్న రాజ్జెన కొలువు జేత్తండు. కాలం మంచిగ రాలే కొడుకా! మనుషులు కన్నతల్లిని ఉన్న ఊరు నిడిసి కాలేర్ల మీనికి ఎగబడిపోతండ్లు"... ముసలవ్వ దవడలు తాకులాడుతుండగా, చెవులకు నూలు దారంతో కట్టుకున్న సెవుకాయలు ఊగుతుండగా చాలా చెప్పింది...

"నేను తాలుకాకు బోతన్న, పుట్టి బుద్దెరిగినకాన్నుంచి..." ముసలవ్వ ఊ కొడుతుండగా మళ్లీ మొత్తం కతంతా చెప్పుకొచ్చాడు వీరయ్య. ముసలవ్వ మధ్య మధ్య కళ్లొత్తుకుంటూ, తిడుతూ విన్నది....

"కట్టం పుటుకే కొడుకా నీది... ఆళ్లకేం బొయ్యే కాలం? దునియ పురాగ సెడిపోయింది బిడ్డ. బట్టగాల్సి మీనేసే కాలం... ఆడుతనినెత్తి బుడతడు గొడితె బుడతని నెత్తి బోడోడు గొట్టిండట... ఆళ్లకు దగ్గ మిండెలు తయారయ్యిండ్లన్న మాట... ఇగో ముసల్ది గిట్ల జెప్పిందని ఎనుక దిట్టినా మంచిదే... ఊరంత ఒక్కటయినప్పుడు మనం గండ్ల కలువాలె- అచ్చేటిది గురుతు జేసుకొని తప్పించుకోవాలె- మనకు బురదడ్డమత్తె ఏం జేత్తం? తొక్కుడు బండేసుక దాటిపోతం..." ముసలవ్వ ఇలాగా చాలాచాలా చెప్పింది.

వీరయ్య ఈసారి హెూటల్ గుడిశె సాయెబు దగ్గరికి నడిచాడు. నోరు తెరచి ఏదో చెప్పబోయాడు....

"ముందుగాల గీ చాయ్ తాగు..." సాయెబు.

"నాదగ్గెర...."

"ఊకెనే పోసిన, తాగు....."

వీరయ్య నమ్మలేనట్టుగా చూశాడు....

"మీది పోతారం గాదు...."

ఔనన్నట్లుగా తలూపాడు వీరయ్య.

"నాకంతెరికె- ముందుగాల చాయ్ తాగు..."

"అంబలి దాగెటోన్ని గాదు...."

"చచ్చేంబోవు... గట్టోనివే తాగు...."

తల రుమాలు ఊడబీక్కొని గ్లాసును పట్టుకొని ఊదుకుంటూ తాగాడు... పైసలియ్యబోతె సాయెబు తీసుకోలేదు.

అంతలోకే.... బస్సు వచ్చింది...

ఉన్న పదిమందిని బస్సులో కుక్కాడు కండక్టరు.... సాయెబు బస్సుదాకా వచ్చి....

"ఇగో ఈరయ్యన్నా మున్సీసాబ్ కచ్చీరుకుబో... అక్కన్నే అన్ని సంగతులు తెలుత్తయి..." అని జెప్పాడు.....

వీరయ్య చేతులు జోడించి సాయెబుకు దండంబెట్టాడు.... బస్సు కదిలింది. సాయెబు మరల ఏదో పాట గొనుగుతూ గుడిసెవేపు నడిచాడు.

బస్సులో కూడా వీరయ్య అందరినీ వాళ్ల పేర్లు, ఊర్లు అడిగి తెలుసుకున్నాడు. తనలాగ కనిపించిన ఒకరిద్దరికి, వాళ్లడుగకున్నా, తన సంగతి చెప్పుకొచ్చాడు.... కొందరు "చ్చొచ్చొ..." అన్నారు. మరికొందరు 'అయ్యయ్యో' అన్నారు... వీరయ్య కెందుకో ఎందరికి చెప్పినా, ఎందరు సానుభూతి తెలిపినా, తృప్తి కలుగలేదు.

వీరయ్య తాలుకాలో బస్సు దిగి కోర్టుకు దారి అడుగుతూ కోర్టు చేరేసరికి కోర్టు ముందు చాలామంది కనిపించారు.... చెట్ల నీడకు కొందరు కునికిపాట్లు పడుతున్నారు, మరికొందరు ఏవేవో ముచ్చట్లు చెప్పుకుంటున్నారు.... తనలాంటి వాళ్లు చాలామంది అక్కడ కూర్చుండటం చూచి వీరయ్య ఆశ్చర్యపడ్డాడు. తనలాంటి వ్యక్తిని ఒకన్ని అడిగి జడ్జీ కూర్చుండే గది తెలుసుకున్నాడు.

సరాసరి లోపలికి పోబోతున్న వీరయ్యను కోర్టు జవాను ఆపాడు.

"సానా దూరం నుంచచ్చినయ్యో! నా ఉన్నొక్క కొడుకును పోలీసోల్లు పట్టుకచ్చిండ్లయ్యా" అంటూ రెండు చేతులు జోడించాడు.

"అకీలును బెట్టుకోవాలె"నని కసిరాడు.... జవాను.

వీరయ్య చాలాసేపు బతిమలాడు, కోర్టు జవాను వీరయ్యను నెట్టుతూ "కొండయ్య హాజరే...." అని గట్టిగా మొత్తుకున్నాడు.

వీరయ్య చేసేదేమీలేక మళ్లీ చెట్టుకిందికొచ్చాడు... మనుసంత కోళ్లు తవ్విన పెంట తీర్గుంది... కాసేపు అటూఇటూ తిరిగాడు... ఇద్దరుముగ్గురిని అడిగాడు...

మళ్లీ కోర్టు జవానువేపు నడిచాడు... లోపలికి తొంగిచూశాడు.... బట్టతల గుమ్మడి పండులాంటి మున్సీసాబ్ ఏదో తింటున్నాడు. జవాను మళ్లీ వీరయ్యను వెనక్కి నెట్టాడు....

వీరయ్య అలాగే నాలుగైదుసార్లు తిరిగి విసిగిపోయాడు... కోర్టు జవాను ఎందుకో అవతలి గదిలోకి పోయాడు. వీరయ్య టక్కున లోపలికి నడిచాడు. చెక్కబల్ల ముందు కూర్చున్న నల్లకోట్ల వకీల్లు కొందరు ఆశ్చర్యపడ్డారు. కొందరు హేళనగా నవ్వారు....

వీరయ్య వాళ్లను ఖాతరు చేయకుండా జడ్జీ ముంగటికి నడిచి రెండు చేతులెత్తి మొక్కాడు.

"నీ బాంచెన్ దొర! సానా దూరం నుంచచ్చిన! జంగల్లబుట్టినోన్ని, ఎందునెర్కలేనోన్ని...."

"ఆడర్..... ఆడర్....." జడ్జీ కర్రసుత్తితో బల్లమీద కొట్టుతూ....

వకీలు ఏదో చెప్పుతున్నాడు. వీరయ్య తొట్రుపడకుండ...

"నాలుగు పారీలు నేను కాస్తు జేసుకున్న బూములు గుంజుకున్నరు బాంచెన్... ఆళ్లపాపాన ఆళ్లేపోతరని ఊకున్న బాంచెన్! మొన్న సంగపోల్లచ్చినంక నా బూమి నాకిచ్చిండ్లు బాంచెన్.... ఆఖరుకు దక్కిన ఇప్పగుడ్డం బాంచెన్..... మా వూరి దొర ఊళ్లె నుంచి దెంక పోయిండు బాంచెన్ – పోలీసోల్ల తోలిచ్చిండు బాంచెను! ఊరునంత సత్తెనాశిడము జేసిండు బాంచెన్.... నా ఆఖరు కొడుకు పసిపోరన్ని పట్టుకచ్చిండ్లు బాంచెన్.... దరమ కుర్సిల కూకున్నోల్లు గీ అన్నాయెం ఇసారం జేసి నా కొడుకును ఇడిపియ్యాలె బాంచెన్! కొండంత ఆశ బెట్టుకొని తమరి దగ్గరికచ్చిన బాంచెన్" మళ్లీ వంగీ జడ్జికి మొక్కాడు.

జడ్జి బెల్లుకొట్టాడు. జవాను పరుగెత్తుకొచ్చి వీరయ్యను పట్టుకొన్నాడు. వీరయ్య ఇంకా ఏదో చెప్పుతూనే ఉన్నాడు....

"ఇది కోర్టు! నువ్వు చెప్పేదంత పోలీస్ స్టేషన్‌లో చెప్పుకోవాలె అర్థమయ్యిందా?" నల్లకోటు వకీలు ఒకాయన.....

"ఎక్కడి బాస్టర్డ్ వీడు...." ఇంకో వకీలు.....

"జంతువులాగున్నాడు....." ఇంకొక్క భారీకాయం లాయరు. జవాను వీరయ్యను బరబర బయటకు ఈడ్చుకుపోయాడు....

వీరయ్య ముఖం ఎర్రబడింది. కణతల దగ్గర నరాలు పొడుచుకొచ్చాయి. కాసేపు చెట్టుకింద కూర్చుండి ఆలోచన చేశాడు. చివరకు లేచి అక్కడ నిలబడ్డ తెల్ల బట్టలతన్ని పోలీస్ స్టేషన్ దారడిగాడు.

వీరయ్య పోలీస్‌స్టేషన్‌లోకి అడుగుపెట్టేసరికి డ్యూటీలో ఉన్న కానిస్టేబుల్ బూట్లు టకటకలాడించుకుంటూ వచ్చి.... "గిటేడికి పటేలా" అని హాస్యమాడాడు.

"అమీన్ దొరున్నడా బాంచెన్....?"

"ఏం దెచ్చినవ్?...."

"నీ బాంచెన్... నా కొడుకును...."

"నకురాల్ సెయ్యక నడూ......" కానిస్టేబుల్.

"ఆనేదో!" లోపలినుండి–

పోలీసు తప్పుకున్నాడు....

వీరయ్య గద్దకండ్ల అమీనుకు వంగి వంగి దండంబెట్టాడు. రుమాలు తీసుకొని రెండు చేతల్లో పెట్టుకొని....

"అయ్యా! బాంచెన్ గరీబోల్ల ఓ కంట సూడాలె బాంచెన్... నా బూములు గుంజుకున్నరు.... నా కొడుకును...."

"బూముల సంగతి గిక్కడగాదు. ఇగో, ఇటుచూడు, ఎడంచెయ్యి బాజు కన్పిత్తందే గక్కడికి నడూ! గక్కడ తాసీల్ దారుంటడు, గక్కడ చెప్పుకో..."

వీరయ్య ఏం మాట్లాడకముందే కానిస్టేబుల్ మెడలమీద కఱ్ఱేసి బయటకు నడిపించుకొచ్చాడు.....

వీరయ్య ఎడంసెయ్యి వేపున తాసీల్ ఆఫీసుకు నడిచాడు.... అక్కడున్న జవాను చేతిలో రెండు రూపాయలు బెట్టి కాళ్లుమొక్కి కడుపుల తలబెట్టి గద్దువ బట్టుకొని, తాసీల్‌దారు ముందుకు నడిచాడు....

తాసీల్‌దారు నున్నగా నూనెబుడ్డీ తీరుగున్నడు.

"అయ్యా! దరుమ దొరలు తమరన్న కలుగజేసుకోవాలె- బీదోల్లు మన్నయి పోతండ్లు బాంచెన్!... నా బూములు గుంజుకున్నరు...."

"నీ పట్టా బూములా?"

"పట్టానో కాదో నాకేమెరుక బాంచెన్.... నేను కాస్తు జేత్తన్నంత పడింతరం పట్వారి దొరకు తాసీల్లు గట్టిన...."

"పోనీ, నీ బూముల నంబర్లు గుర్తున్నయా?"

"నంబర్లేందో ఎరికలేదు బాంచెన్- నా పెండ్లయిన ఏడాది, మా వూరి రాజేశ్వరరావు దొర నా కోసిన జొన్న సేను తన నంబర్లున్నదని మెలుక్కపోయిండు బాంచెన్..."

"లాభం లేదు, పోలీసుస్టేషన్ల చెప్పుకపో..."

"ఆడికిబోయిన బాంచెన్.... పోలీసాయినె ఈతలికి తరిమిండు బాంచెన్- అన్నాయెం బాంచెన్... నా కొడుకును పోలీసోల్లు పట్టుకచ్చిండ్లు బాంచెన్..."

"అయితే కోర్టుకు పో...." మరింక మాట్లాడటానికి ఏమీ లేదన్నట్టు బెల్ నొక్కాడు. ఇందాక రెండు రూపాయలు తీసుకున్న జవాను వీరయ్యను బయటికి పట్టుకపోయాడు....

వీరయ్య తాసీలాఫీసు మెట్టు దిగి రావిచెట్టు కింద నిలబడి కాండ్రకిచ్చి తాసీలాఫీసువేపు ఉమ్మేశాడు.....

"లంగలు దొంగలు...." గొణుక్కుంటూ కోర్టువేపు నడక సాగించాడు... కోర్టు దగ్గరికి చేరేసరికి పొద్దు వంగిపోయింది... చాలామంది కోర్టు ముందటున్న హోటల్ గుడిసెకాడ చేరిపోయారు....

వీరయ్యకు కడుపులో ఎలుకలు తిరుగుతున్నాయి.

నోరెండుకపోయింది.... ఏదన్న తింటే బావుండుననుకున్నాడు. కానీ, ఏదీ తినడానికి మనసొప్పలేదు.... హోటలతన్ని నీల్లడిగితే, కసిరి గాజు గ్లాసులో నీల్లిచ్చాడు. అవి ఏ మూలకు సరిపోలే.... మరల అడగడం ఇష్టంలేక కొంచెము దూరంలో ఉన్న మఱ్ఱిచెట్టు మొదట్లో కూర్చున్నాడు.... వెనువెంటనే కొడుకు సారయ్య కండ్లల్లో మెదిలాడు. అతని కాళ్లదగ్గిర కుక్కొకటి ముంగటి కాళ్లమీద తలబెట్టుకొని కునుకు తీస్తున్నది....

"ఏం బతుకులు కుక్కబతుకులు....!" వీరయ్య గొణుగుతూనే మళ్లీ కతంతా చెప్పుకొచ్చాడు. కుక్క విన్నదో లేదో తెలియదుగాని వీరయ్య గొణగడంతో లేచి అతని కాల్లు మురికి చూసింది....

ఏంజేయాలో ఎంత ఆలోచించినా వీరయ్యకు అంతుబట్టడం లేదు. ఇంతలోకే బర్రున పోలీసు వ్యాను వచ్చి ఆగింది.... అందులో చాలామంది అరుస్తున్నారు....

"దున్నేవానికే భూమి దక్కాలి!"

"పోలీసు జులుం నశించాలి!"

వీరయ్య బెదిరిపోయి వ్యాను దగ్గరికి పరుగెత్తుకొచ్చాడు. ఆ అరుపులకు కోర్టు హాల్లోని లాయర్లంతా బయటకు వురికొచ్చి మెడల రిక్కించి చూస్తున్నారు.... కాకి బట్టల అమీన్, పోలీసులు లాఠీలు తిప్పుతూ ఏదో మొరుగుతున్నారు.... అమీన్‌ను, పోలీసులను ఎవరూ ఖాతరు చేయలేదు. హొటల్ దగ్గరి జనం వ్యానుచుట్టూ చేరి వింత చూస్తున్నారు.....

ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్న వీరయ్య దృష్టి వ్యానులో ఒకనిమీద నిలిచిపోయింది...

"సారలీ!" వీరయ్య ఆనందం పట్టలేక అరిచాడు.... కానీ ఆ అరుపు వీరయ్యనే దాటలేదు.... వీరయ్య కొడుకు ఫెడీఫెడీన నినాదాలిస్తున్నాడు. అందరూ అందుకుంటున్నారు.... వీరయ్య పక్కకు నిలబడినతనితో "ఆడు నా కొడుకే..." అన్నాడు. పక్కతను పట్టించుకోలేదు.

ఇంతలో అక్కడికి తెల్ల పైజామా, తెల్ల చొక్కా వేసుకున్నతడు, నల్లకోటు లాయరు వచ్చారు. వాళ్లు నినాదాలాపి వ్యాను దిగారు.... వీరయ్య ముందుకు వచ్చాడు. సారయ్య తన తండ్రిని చూసి చిన్నగా నవ్వాడు... కాని, వీరయ్య నవ్వలేదు.... సారయ్య నెత్తికి కట్టుకట్టున్నది.... ఎవరికో తన తండ్రిని చూపించాడు. ఆ ఎవరో వీరయ్యకు నమస్కారం చేశాడు... వీరయ్య తత్తరపడ్డాడు....

వీరయ్య నోరు తెరచేసరికే, లాయరు ముందు నడువగా అందరూ ఏదో పాటపాడుతూ కోర్టు హాల్లోకి నడిచారు.

వీరయ్య కిటికీ చువ్వల్లో నుండి లోపలికి చూశాడు.... జడ్జి గుమ్మడి పండు ముఖం వాడిపోయింది... గుడ్లు మిటకరిస్తూ ఏదో కీచు గొంతుతో అరుస్తున్నాడు. అప్పటికే జవాను రెండుసార్లు జడ్జికి మంచినీళ్లిచ్చాడు... నల్లకోటు వకీలు జడ్జీకి ఏవో కాయితాలందించాడు. జడ్జి కిందామీదా చూసి బరబర ఏదో గీకేశాడు....

అందరూ బయటకొచ్చారు. పోలీసు వ్యాను ఖాళీగా వెలవెలపోయింది.... సారయ్య తన తండ్రిని కలుసుకున్నాడు. తండ్రిని తీసుకపోయి ఇందాకటి పైజామా అతనికి చూపించాడు.... అతను నమస్కారం చేశాడు....

"నీ కొడుకును బేల్‌మీద విడిపించినం.... చాలా దూరం నుంచి చాలా కష్టపడి వచ్చారనుకుంటాను...."

"నా బూమి...." వీరయ్య తన దుఃఖాన్నంతా చెప్పుకొచ్చాడు.

ఇందాకటి మర్రిచెట్టు కిందికి తీసుకపోయి వీరయ్య చెప్పేదంతా ఓపికగా విన్నాడు....

"సూడు ఈరన్న! మనకు మంచి రోజులొస్తాయి.... మన కష్టాలకు కారణాలు తెలుసుకున్నాం! నిలదీసి అడుగుతున్నాం... వాళ్లు కొండలాంటివాళ్లే! ఎనుకట మా గురువు ఒక చిన్న పిట్టకత చెప్పిండు.... ఓ ముసలోనికి కొండవతల మంచి బూమున్నదట- బూమి సాగు చేసుకోవాలంటె కొండెక్కి మళ్లీ దిగిపోవాలె... ఎక్కేవరకే యాతన. ఇంకేం పనిజేత్తడు?.... అయితే ఈ ముసలయ్య ఒకనాడు కొండనే తవ్వి పారేద్దామని పని మొదలుపెట్టాడట. ఆ దారంట పోతున్న ఒక పెద్దమనిషి విస్తుపోయి "ఒరే మూర్ఖుడా! గిదేం పనిరా! అన్నడట- ముసలోడు నవ్వి "కొండను తవ్వుతున్నానన్నడట"... అతను నవ్వి... "కొండను తవ్వే మూర్ఖున్ని నిన్నొక్కన్నే చూసిన, నువ్వు తవ్వితేనే కొండ అక్కడ లేకుంటయిపోతదా?" అన్నడట. ఆ ముసలయ్య "ఈ కొండను తవ్వంది నాకు బూమి పంటనియ్యదు... గీకొండ ఉన్నంతే ఉంటదా? పెరుగుతదా? పెరుగది... నేనుబోతే నా కొడుకు... నా కొడుకుబోతే నా మనుమడు నా మనుమడుబోతే... ఎప్పటికైనా గీ కొండను తవ్విపారేత్తం" అన్నడట... ముసలయ్య పట్టుదల చూసి దేవుని మనసు కరిగింది - ఇద్దరు దేవదూతలను పంపినాడట- దేవదూతలు తమ రెక్కలమీద కొండను తీసి బయటపారేశారట. నీ కొడుకూ మేము ఆ ముసలాయన లాంటివాళ్ల సంగపోల్లం - పార్టీవాళ్లం - మాకు దేవుళ్లంటే మీరే- మీరే మాకు దేవుళ్లు- ఎప్పటికైనా మీ మనసు కరిగించగలిగితే మనం భూస్వాములను గెలువగలుగుతాం..."

వీరయ్య అతి శ్రద్ధగా విన్నాడు. అతనికెందుకో ఆనందం పట్టరాకుండా వుంది....

కాసేపు ఆమాట ఈమాట మాట్లాడి కొడుకు సారయ్యను తీసుకొని ఊరికి ప్రయాణమయ్యాడు.....

మార్గంలో సారయ్యకు వీరయ్య ఈ విధంగా చెప్పాడు.

"ఒరే సారలీ! మనల్ని కానేటోడెవ్వడు లేడు, ఇన్నవా బిడ్డా? నువ్వు అద్దు మొర్రో అన్నా, మళ్లా పోలీసోల్లు పట్టుకత్తరు. ఆల్లు దొర బంట్లే... అట్టిగెందుకు దెబ్బలు బడాలె? అట్టిగబడ్డా పచ్చిగబడ్డా! నాకేదెర్కలే, నేను సచ్చువంతుసన్నా, అందరితోని నిన్ను పట్టుకత్తరు... సావంగ మిగిలినవ్ నువ్వొక్కనివి...సంగపోల్ల ఇడువకు... నేను కచ్చీర్ల జూసినగదా! మీరంటె అందరికీ దప్పులు గొద్దనయ్... ఇయ్యల్లరేపు దండం దాసెండ్లు బెడితె "బాంచోతు మాకలవుడా" అంటరు... దుడ్డు బట్టినవో నీకే దండం బెడుతరు... జెనుకకు... మల్లెప్పుడు పోలీసోల్లకు దొరుకకు... మనోల్లను మరువకు..."

ఇల్లు చేరుకునేదాక కనీసం పదిసార్లన్నా ఈ మాటలు చెప్పాడు వీరయ్య.... తండ్రి చెప్పిన మాటలకు తలూపాడు.... సారయ్య.

ఆ రాత్రి వీరయ్య గొణుగుతూ పొగాకు నములుతూ, నిద్రపోకుండా ఎక్కడెక్కడో తిరిగాడు.... "ముసలివాడు - కొండ కథ"ను ఇంకా బాగా ఎలా చెప్పాలో గునాయించుకున్నాడు....

❄

'అరుణతార' మాసపత్రిక, ఫిబ్రవరి 1979